

še vendar le tudi za nobenega posestnika ni tako velika nesreča in žalost, kakor zgoraj omenjene, ki jih smrt napravi s svojo koso. Vsak posestnik mora si dobro tudi to pred očmi imeti, da je ta njiva, katero je železnica zdaj Petru vzela le mimogredé, morebiti še le samo nekoliko let njegova lastnina, potem pa pride Pavlu v roke, ta pa niti ne misli ali pa celo ne vé, da je ta del sedanje železnice nek-daj in še le pred kratkim bil najbolji kos posestva njegovega predhodnika, in se veselil, da ima železno cesto blizo. Le gola nepremišljenost in neobzirna sebičnost zoperstavlja se v sedanjem času železnemu plugu in železni cesti.

Kaj vse so si prizadevali poprej Radgončani, Bistričani, Varaždinci, da jim ne pride železnica blizo; ko pa pretečejo neka leta, koliko potov, prošenj, truda in stroška jih je pozneje stala kratkovidnost in trma poprejšnjih let! Kako pa so zdaj Radgončani železnice veselili, kako se pri nji dobro počutijo, kako se debelijo in mastijo, posebno dokler se dalje ne zazida! In prav ta sebičnost je vzrok, zakaj pregovarjajo nekateri izmed njih vas kmete, da se branite železnice in nastavljajo si svoje ptiče v Orehovcih in po drugih kotih, da vam pojejo Radgonsko pesem. Vi pa, dragi moji okrajani, ne dajte se motiti, ne idite jim v past, na vodio in račila, da vas ne bodo vaši sini zavoljo kratkovidnosti še v grobu zmerjali, marveč odprite onim vrata in okna, ki bi vas hujskali proti sedanjemu okrajnemu zastopu, češ: ta nam je zaradi železnice spravil 20.000 gold. dolga. Za zdaj toliko; drugoč še nekaj boljše na tenko. Ž.

Priproste misli o narodnosti in kmetski izobrazbi.

(Konec.)

Ko bi bilo ljudstvo n ravno izobraženo, v pravem pomenu te besede, bi ne bilo strašnih kletev, pobojev, pijančevanja, vlačugarstva, surovega obnašanja in družih hudobij; vladala bi krščanska krepost in bratovska ljubezen; z eno besedo: tužna zemlja bi se premenila v vrt pravega veselja in zadovoljnosti. Iz nevednosti in dušne slepote pa pride, da je človeštvo večidel popolnoma v materijalizem zakopano, da nima drugega namena, kakor edino skrbeti za obstanek tega začasnega življenja, za posvetno čast in premoženje, in tako zaslepljeno drvi v večno pogubo. Iz navedenih razlogov je torej razvidno, da krščanska omika je neprecenljiva dobrota za kmetski stan in vsak domoljub si pridobi velike zasluge, kateri po svoji moči pripomore k izobrazbi kmetskega ljudstva.

Kakor pa je n ravna prosveta ali izomika velika sreča in dobrota za človeka, istotako mu je pa novodobna, mestna ali brezverna omika

v resnici silnó nevarna in pogubljiva. Ako človek opazuje in premišljuje mestno življenje pač sme po pravici reči: take omike nas Bog varuj! Kaj pomaga človeku, ako si pridobi vs svetovno znanost in učenost, ako pa pri tem pozabi na Boga in na prihodnje večno življenje. Vsa učenost je puhla, ostudna in ničvredna ako ni združena z duhom sv. vere in pa s priprostostjo. Velike ljubezni in največjega spoštovanja so vredni možje, pri katerih je združena večnost, vera, blagodušnost in pa priprostost ali ponižnost, oni so najlepši vzori človeštva. Žalibog pa mnogoteri izobraženi ljudje mislijo v svojej ošabnosti in napuhu, da se ločijo, kakor bogovi, od družih priprostih ljudi, in vendar so v moralnem oziru največji reveži. Kdor ima po božji milosti več duševnih zmožnosti, tak bi pač moral biti zato Bogu hvaležen ter jih v dobro porabljeti, nikakor pa ne biti napuhjen in prevzetan ter zaničljivo prezirati druge priproste ljudi.

Napuh je strašna gnjusoba in največja nesreča za človeka, ker takemu Bog le redko kedaj da milost spoznanja in zato je večno izgubljen. Kako veselo bi bilo življenje, ko bi ljudje poleg učenosti imeli ljubo priprostost, ne bilo bi take razlike med kmetom in gospodom. Ubogi kmet se kar strahú trese, kedar ima opraviti s kakim mogočnim uradnikom, osobito če je ta nemško-liberalnega duha. Rudostno pa smem priznati, da narodni uradniki, advokati in trgovci so veliko bolj prijazni, blagodušni in potrpežljivi do kmeta, kakor pa nemškutarji in liberalci. Zatoraj je vsak kmet silno neumen in bedast, kateri podpira, na kateri koli način, ohole sovražnike in izdajalce slovenskega naroda. Kako potrebna je tedaj kmetu omika in narodna zavednost, da bo vedel, kaj se pravi: „Svoji k svojim“, potem bi ne sedel več tujec pri obloženi mizi, domačin pa za vratmi sline požiral. Gospodstvo nemškutarskih velikašev bi bilo kmalo pri kraji. Pa naj zadostuje o tej stvari.

Da pridem zopet na prvotni namen tem črticam, še dostavim: Po mojih mislih nikakor ne škoduje, če se kmet o prostem času z literaturo in politiko peča, samo da le pri tem svojih dolžnosti pri gospodarstvu in družini ne zanemari. Ako umno gospodari in v redu živi, ob delavnih dnevih pridno dela, ob nedeljah po božji službi pa knjige in časopise prebira, da si blaži um in srce, je pač lahko časnó in večno srečen. D—č.

Gospodarske stvari.

Slezeno in njegovo unetje.

Vsak ud na živinskem truplu ima svoje opravilo in če ga živinče nima ali če vzboli

na njem, ne počuti se nič dobro. Se ve, da niso vsi udje v tem si enaki. Med tem, ko živinče ne more živeti, če mu ta ali drugi ud manjka, niso mu nekateri udi tako potrebni. Pri tem ali unem udu še ne znamo prav, čemu služi pri živinčetu, tako n. pr. ne znamo, kako opravilo da ima slezeno, vendar vemo, da ga ima in da živinče celo pogine, kedar se mu vname slezeno.

Le-ta bolezen je tedaj sila nevarna in napade najbolj govejo živino in ovce, reje pa se nahaja pri konjih, svinjah in kozah. Kedar je vreme vlažno, ne pokaže se ta bolezen iz lahka, pač pa, kedar je vroče in suho vreme. Kar je še huje pri tej bolezni, je to, da je nalezljiva, kužna. Kedar ti vzboli žival in v hipu pade, kakor da bi jo mrtud zadel, tedaj skorej vselej lahko sodiš, da se ji je vnelo slezeno. Živinče se vije in zmanjkuje mu sape, dokler mu popolnem ne izostane in tedaj ne pogine. Kravi malo pred boleznijo izostane mleko, ovci pa je scanje krvavo.

Nekatero živinče boleha le nekaj ur, drugo pa se muči po dva, tri dni. V tem živinče ne žre, ali žeja ga močno. Iz kraja se trese in mu je mrzlo, pozneje pa mu postane koža vroča. Sapa je nagla in živinče se truse po vsem životu. Taka mrzlica sicer malo preneha, ali k malu se ponovi in živinče krči si ude in ga človek gleda za to le s težavo. Blato ima mehko in primeša se mu kri. Pri goveji živini naredé se tudi otekline na bedrih, na križi, na hrbtišči, na vratu ali na glavi, ali nimajo enake podobe.

Otekline so vroče in če se jih dotakne človek, čuti živinče bolečino; v časih šumi v njih, če si potegnil z roko po njih. One rastejo in se v časih odpró ter vre iz njih neka vodena, krvava tekočina. Najbolj se pa izpozna, da se je živinčetu bilo slezeno unelo po tem, ko je poginilo. Trebuh se močno napne, truplo pa ne otrpne in iz gobca, nosa, riti teče mu penasta, črnordeča kri.

Ako se zapazi pri živinčetu eno ali drugo ali več teh znamenj, tedaj se more to hitro gosposki dati na znanje. Tako živinče ni za to, da se zakolje in meso povžije, ker je strupeno. Ako se da, mora se živinče odpraviti iz hleva, od druge živine. Tudi se ne sme takemu živinčetu puščati, ne mu vrezati v kožo ali sploh ga kje kako raniti. V tem sme edino še kaj le zdravnik početi. Ker je bolezen nalezljiva, ne sme nihče, če ima kako rano, kjer že koli, bližati se bolnemu živinčetu in tudi kože ne smeš vzeti z živinčeta, ko ti je poginilo.

Da se bolezen ne raznese med drugo živino, zato je treba hlev in mesto, kjer je ležalo živinče, dokler je bilo bolno, ter tudi orodje, ki se je rabilo pri njem, desinficirati, t. j. s karbolno kislino izumiti in to do dobra. Tudi krma, nastelj in gnoj tacih živinčet je

treba dati pod zemljo, da ne pride nič do nje — nič, kar bi prišlo v dotiko z živočo stvarjo.

Okuliranje.

Sedaj je najbolji čas za okuliranje, t. j. letno cepljenje na oko. „Slov. Gosp.“ nam je priporočal, da ta način cepljenja je najbolji; kdor sam zna, mora temu pritrditi. Škoda, da je ta način cepljenja še tako malo znan med našim ljudstvom.

Sedaj imamo lepo priložnost se sadjereje naučiti, ker slavna vlada nam je za to nalašč potovalnega učitelja postavila, kateri ima nalogo, da po občinah potuje ter ljudstvo praktično uči, namreč, kako se drevje vzgojuje, katere sorte so boljše za to ali uno zemljo, kako s sadjem ravnati itd. Občina mora poprej pri c. kr. kmetijski družbi prošnjo brez koleka vložiti, katera se nekako tako-le glasi:

Slavna c. kr. kmetijska družba v Gradci! V tukajšnji občini bi se posestniki radi učili okulirati (tukaj se pové, kaj se želi), zato prosi vdano podpisano županstvo, naj nam slavna kmetijska družba za par dni potovalnega učitelja g. Franca Matijašiča poslati blagovoli.

Županstvo N.....

F. P—k.

Sejmovi. Dne 5. avgusta pri sv. Janži poleg Arveža, v Lembergu, v Loki in na Ptuji. Dne 6. avgusta v Kaniži na Ptuji in pri Mariji Snežnici na Velki. Dne 7. avgusta na Ptuji.

Dopisi.

Iz Celjske okolice. (Naša zmaga.) Kakor je vže zadnjič poročal „Slov. Gosp.“, zmagali so pri naših občinskih volitvah v II. razredu po hudej volilnej borbi dne 23. julija konečno naši kandidati. Takega beganja in pritiskanja na naše volilce še dozdam pri občinskih volitvah ni bilo. No se vé, da naši tudi niso rok križem držali in naši kmetje pokazali so, da vedó, za kaj se gre in da se Celjani motijo, če mislijo, da lahko ž njimi komandirajo, kakor s svojimi hlapci. Hitro, ko smo se zbirali pred volitvo v gostilni g. Janeza Radaja na Bregu, videli smo, da bodemo zmagali, če kaj posebnega in nepričakovanega ne pride vmes. V začetku so nam bili nemčurji naprej, kajti najprej voli volilna komisija, in v tem so sedeli, se ve, da sami nasprotniki, potem pa so v začetku imenika sami nasprotniki. Tako je prišlo, da so imeli nasprotniki vže 20 glasov, mi pa komaj 12. Se ve, da je vsled tega začel nemškutarjem, ki so bili začetkoma nekako poparjeni in klaverni, greben rasti. Ali okoli 1/2 11. ure začeli smo jih dohajati. Okoli 3/4 na edenajst smo imeli mi 27 oni še le 23 glasov. Od sedaj smo pa bili vedno za 7, 6—4 glase spredaj, dokler nismo konečno ostali z 2 gla-